

บทบรรณาธิการ

สังคมไทยส่วนใหญ่มีเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นหลัก การปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์นำมาซึ่งสันติสุขในสังคมมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งคำสอนดังกล่าวมีแหล่งอ้างอิงมาจากพระไตรปิฎกเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในข้อวินัจฉัยชี้ขาดเมื่อเกิดข้อโต้แย้ง ข้อสงสัยระหว่างกัน โดยพระภิกษุทำหน้าที่เผยแผ่ให้พุทธศาสนิกชนได้รับรู้และเข้าใจพร้อมนำมาปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลจริง และตลอดระยะเวลาสองพันห้าร้อยกว่าปีที่ผ่านมาพระพุทธศาสนาได้ผูกพันในด้านจิตใจกับพุทธบริษัท 4 อย่างแน่นแฟ้น จนกระทั่งหนึ่งในพุทธบริษัทได้แก่ ภิกษุณีได้เสื่อมสูญไปในระยะเวลาต่อมา ปัจจุบันจึงมีพุทธบริษัทอันเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไป คือ ภิกษุ อุบาสก อุบาสิกา ซึ่งอุบาสกนั้น หมายถึง ศฤงษณ์ผู้ชายที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง ส่วนอุบาสิกาหมายความว่า ศฤงษณ์ผู้หญิงที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง

กาลเวลาได้เปลี่ยนแปลง ชุมชน สังคมก็เปลี่ยนไปตามหลักสัจธรรมอันเป็นกฎธรรมดาของโลก ความเชื่อมั่น ความศรัทธาที่เคยแนบแน่นระหว่างพระภิกษุกับอุบาสก อุบาสิกาก็มีความสั่นคลอนเช่นกัน ตามคำตรัสของพระพุทธองค์ที่ทรงตรัสไว้ในพระไตรปิฎกว่า สมัยหนึ่งที่พระกิมพิละได้เข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วได้ทูลถามว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อะไรหนอแลเป็นเหตุ เป็นปัจจัยเครื่องให้พระสัทธรรมไม่ดำรงอยู่นาน เมื่อพระตถาคตปรินิพพานแล้ว” พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า “ดูกรกิมพิละ เมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว พวกภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ในธรรมวินัยนี้เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในศาสดา เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในธรรม เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในสงฆ์ เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในสิกขา เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงกันและกัน ดูกรกิมพิละ นี่แลเป็นเหตุเป็นปัจจัยเครื่องให้พระสัทธรรมไม่ดำรงอยู่นาน ในเมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว” ดังนั้น คำตรัสของพระพุทธเจ้าในพระไตรปิฎกจึงเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า หากพุทธบริษัททั้งหลายไม่เคารพ

ยำเกรงในพระรัตนตรัย และไม่ศึกษาในข้อปฏิบัติ ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ตลอดถึง ไม่เคารพ ยำเกรงซึ่งกันและกัน เมื่อนั้นคำสอนของพระพุทธองค์ก็ไม่อาจดำรงคงอยู่ได้

เมื่อไม่นาน ผู้เขียนได้มีโอกาสบรรพชา อุปสมบทในพระพุทธศาสนา ณ วัด ประชาวสาราม ต.กรุด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นวัดในเขตชนบทที่มีความเป็นอยู่ เรียบง่าย แต่เคร่งครัดในการทำวัตรสวดมนต์เช้าและเย็นเป็นอย่างมาก โดยได้รับความ อนุเคราะห์จากพระครูจิระธรรมรัช เจ้าอาวาส การบวชในครั้งนี้ผู้เขียนประสงค์จะใช้เวลา ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาตน และพยายามปฏิบัติหน้าที่ในฐานะภิกษุ ตามกำลังสติปัญญาเท่าที่มี อีกประการหนึ่งจะได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความเป็นอยู่ร่วมกัน ระหว่างพระกับชาวบ้าน โดยเป็นการสังเกตการณ์เฉพาะตัวในสถานะภิกษุบวชใหม่มอง ชาวบ้าน เพื่อจะได้นำประสบการณ์มาเล่าสู่กันฟัง ด้วยในวันหนึ่งได้มีโอกาสไปงานกนิจ นิมนต์ในงานทักษิณานุประทานของมูลนิธิแห่งหนึ่งทั้งญาติโยมที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง นำปิ่นโตมาทำบุญร่วมกัน ผู้เขียนพิจารณาเห็นสายตาของญาติโยมที่เพ่งมองมายัง พระภิกษุซึ่งบ่งบอกถึงศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยม โดยหวังว่าท่านจะเป็นสะพานบุญให้กับพวกเขาในการอุทิศส่วนบุญ ส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว อารมณ์ที่เกิดเข้ามากระทบจิต ณ ขณะนั้นพิจารณาได้ว่า การดำรงตนเป็นภิกษุที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย เลย จำต้องใช้ความเพียรในการเจริญภาวนาเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์ จำต้อง เป็นผู้ควรรับทักษิณาซึ่งเป็นทานที่ถวายแก่ภิกษุสงฆ์เพื่ออุทิศให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว จิตดวงที่เกิดขึ้นนั้นทำให้ผู้เขียนเข้าใจชัดแจ้งว่า การดำรงอยู่ของพระภิกษุทั้งหลายที่มุ่ง ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นสิ่งยากยิ่งต่อการอยู่ในสถานะเช่นนั้น จำต้องอาศัยขันติและความ เพียรเป็นที่ตั้งแห่งจิตอันแน่วแน่งจนนำมาซึ่งความเจริญงอกงามในพระพุทธศาสนา อีกด้านหนึ่งที่รับรู้และเข้าใจได้ว่าภิกษุที่ไม่เคารพในพระธรรมวินัยนั้นจะเป็นที่หน่ายแห่ง ของอุบาสก อุบาสิกา ขาดความศรัทธาจนนำมาสู่การไม่เคารพ ยำเกรงซึ่งกันและกัน สร้างความหม่นหมองให้แก่พระพุทธศาสนา โดยเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่พระ สังฆาธิการผู้ปกครองคณะสงฆ์ในทุกระดับชั้นควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ เพื่อให้พระพุทธศาสนาได้สืบทอดต่อไป และควรปลูกฝังให้เยาวชนเกิดการสำนึกหวงแหน พระพุทธศาสนาอันเปรียบเสมือนสิ่งของมีค่ายิ่งที่มีอาจตีราคาได้และจะรักษาไว้มิให้ล่ม สลายไป

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่ผู้เขียนพ่วงอยู่ คือ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องให้การดูแลสุขภาพแก่พระภิกษุอย่างต่อเนื่องทุกปีหรือไม่ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงและลดความรุนแรงของโรค ซึ่งรัฐควรจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ให้เกิดความเหมาะสม และเพียงพอต่อการบริหารจัดการ เป็นการป้องกันมิให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจากกรณีที่โรงพยาบาลต้องรักษาโรคอันเกิดจากการไม่ได้ตรวจสุขภาพพระภิกษุในเบื้องต้น การบรรพชา อุปสมบทในครั้งนี้ แม้จะเป็นระยะเวลาที่ไม่นาน แต่ก็ทำให้ผู้เขียนเห็นถึงความขาดแคลนของพระภิกษุที่ไม่ได้รับความสนับสนุนจากพุทธศาสนิกชนอยู่หลายประการ ดังเช่นกรณีที่กล่าวมาแล้ว

อนึ่ง พระภิกษุเป็นกำลังของพุทธศาสนา และศาสนาเป็นสถาบันหลักของปวงชนชาวไทย อันประกอบด้วย ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยมาช้านาน และมีอาจจะแยกออกจากกันได้ ดังนั้น ความเป็นพุทธบริษัทในฐานะพระภิกษุต่างก็มีหน้าที่ปฏิบัติ ปฏิบัติชอบ ตามพระธรรมวินัยจะเป็นเกราะกำบังคุ้มครอง มิให้ความเสียหายใด ๆ เข้ามากระทบได้ ส่วนความเป็นพุทธบริษัทในฐานะอุบาสก อุบาสิกาต่างก็มีหน้าที่ศึกษาพระธรรมคำสอนเพื่อประพฤติปฏิบัติธรรม ทั้งไม่ละเลยในการศึกษาพระวินัย เพื่อให้เข้าใจได้ว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรปฏิบัติต่อพระภิกษุเมื่อเข้าใจในพระวินัยแล้วจักได้ร่วมกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของภิกษุที่ประพฤติผิดพระธรรมวินัยก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อพระพุทธศาสนา สามารถร้องต่อพระสงฆ์การผู้ปกครองคณะสงฆ์ในเขตนั้น ๆ ให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ อีกทั้งจะได้ตอบข้อสงสัยหรือชี้แจงต่อผู้เข้าใจผิดหรือจوابจ้วงพระพุทธศาสนา ถือเป็นการปกป้องพระพุทธศาสนาอย่างเข้มแข็ง ประกอบกับควรทำนุบำรุงพระภิกษุด้วยปัจจัย 4 เพื่อรักษาสถาบันศาสนาให้คงอยู่สืบไป

วารสารฉบับนี้ได้เดินทางมาถึงปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ยังคงทำหน้าที่คัดสรรบทความคุณภาพ โดยมีบทความวิจัย จำนวน 7 เรื่อง และบทความวิชาการจำนวน 3 เรื่อง ได้นำมาตีพิมพ์เผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจทุกท่านได้เรียนรู้ในด้านวิชาการ และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กองบรรณาธิการวารสารจะพยายามทำหน้าที่พิจารณาบทความที่มีคุณภาพ และนำมาตีพิมพ์เผยแพร่ในฉบับหน้า อย่างมุ่งมั่นต่อไป